

KOMISJA
EUROPEJSKA

Strasburg, dnia 17.4.2018r.
SWD(2018) 115 final

DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI

STRESZCZENIE OCENY SKUTKÓW

Towarzyszący dokumentowi:

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady

ustanawiającej zasady ułatwiające korzystanie z informacji finansowych i innych informacji w celu zapobiegania niektórym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania oraz uchylającej decyzję Rady 2000/642/WSiSW

{COM(2018) 213 final} - {SWD(2018) 114 final}

Streszczenie oceny skutków
Ocena skutków dotycząca ułatwienia korzystania z informacji finansowych i innych informacji do celów zapobiegania niektórym przestępstwom oraz ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie i ich ścigania.
A. Zasadność działań
Dlaczego należy podjąć działania? Na czym polega problem?
Grupy przestępcze i terroryści często działają w różnych państwach członkowskich, a ich aktywa, w tym rachunki bankowe, znajdują się zazwyczaj na terenie całej UE lub poza nią. Działalność finansowa tych grup może pozostawiać dowody w postaci informacji w innych państwach członkowskich, które mogą być kluczowe dla śledczych. Brak dostępu lub opóźniony dostęp do informacji finansowych i do informacji o rachunkach bankowych utrudnia wykrywanie transferów finansowych związanych z działalnością przestępczą. W związku z tym dochody z przestępstw mogą pozostawać niewykryte lub może wystąpić brak możliwości ich zamrożenia. Jednostki analityki finansowej napotykają ponadto na przeszkody we współpracy między sobą oraz w dostępie do informacji od organów ścigania, które są im niezbędne do właściwego wypełniania ich obowiązków na mocy czwartej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy UE(2015)849 (4AMLD).
Jaki jest cel inicjatywy?
Inicjatywa ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa w państwach członkowskich UE oraz w całej UE przez poprawę dostępu do informacji finansowych, w tym informacji dotyczących rachunków bankowych, właściwych organów i władz odpowiedzialnych za zapobieganie niektórym przestępstwom, prowadzenie dochodzeń w ich sprawie i ich ściganie, zwiększając możliwości tych władz i organów w zakresie prowadzenia dochodzeń finansowych i analizy finansowej oraz poprawiając współpracę między nimi. Ponadto inicjatywa ma na celu zwiększenie zdolności jednostek analityki finansowej do prowadzenia działań na mocy przepisów dyrektywy 4AMLD.
Na czym polega wartość dodana podjęcia działań na poziomie UE?
Działania UE stanowiłyby ujednolicone podejście zmierzające do ułatwienia dostępu do informacji finansowych właściwym organom i władzom, tak aby mogły one zwalczać poważne przestępstwa, oraz do wzmocnienia zdolności jednostek analityki finansowej w dziedzinie zwalczania prania pieniędzy, jego przestępstw źródłowych oraz finansowania terroryzmu. Działanie na szczeblu UE jest niezbędne w celu ułatwienia sprawnej współpracy między władzami oraz umożliwienia im dostępu do informacji oraz ich wymiany, biorąc pod uwagę wymiar transgraniczny wspomnianych przestępstw, wynikającą z niego potrzebę uzyskania przez właściwe organy szerszego dostępu do informacji w celu prowadzenia analiz i dochodzeń oraz prowadzenia ściślejszej współpracy zarówno na poziomie krajowym, jak i transgranicznym.
B. Rozwiązania
Jakie warianty legislacyjne i nielegislacyjne rozważono? Czy wskazano preferowany wariant? Jak uzasadniono ten wybór lub jego brak?

Poddano analizie **nielegislacyjny wariant strategiczny O** oraz **13 legislacyjnych wariantów strategicznych** i podzielono je odpowiednio na:

- **Blok A: „DLACZEGO”** właściwe organy powinny mieć dostęp do informacji oraz możliwość ich wymiany?

WARIANT A.1: wyłącznie w celu zapobiegania praniu pieniędzy, jego przestępstwom źródłowym oraz finansowaniu terroryzmu i zwalczania tych praktyk.

WARIANT A.2: wyłącznie w odniesieniu do „europrzestępstw” określonych w art. 83 ust. 1 TFUE.

WARIANT A.3: w odniesieniu do rodzajów przestępstw określonych w załączniku I do rozporządzenia w sprawie Europolu.

- **Blok B: „W JAKI SPOSÓB”** władze publiczne powinny mieć dostęp do informacji finansowych oraz możliwość ich wymiany?

WARIANT B.1: właściwe organy powinny mieć dostęp do krajowych rejestrów rachunków bankowych zgodnie z 1) **wariantem B.1.a:** dostęp bezpośredni; lub 2) **wariantem B.1.b:** dostęp pośredni.

WARIANT B.2: właściwe organy powinny mieć dostęp do wszystkich pozostałych informacji finansowych zgodnie z 1) **wariantem B.2.a:** dostęp bezpośredni; lub 2) **wariantem B.2.b:** za pośrednictwem jednostek analityki finansowej.

WARIANT B.3: należy ustanowić środki służące wymianie informacji między jednostkami analityki finansowej oraz dostęp jednostek analityki finansowej do informacji będących w dyspozycji właściwych organów oraz możliwość wymiany takich informacji zgodnie z 1) **wariantem B.3.a:** bezpośrednia współpraca między jednostkami analityki finansowej; lub 2) **wariantem B.3.b:** ustanowienie centralnej jednostki analityki finansowej.

- **Blok C: „KTO”** – do jakich władz publicznych mają zastosowanie te warunki?

WARIANT C.1: do władz publicznych odpowiedzialnych za zapobieganie przestępstwom, prowadzenie dochodzeń w ich sprawie oraz ich ściganie

WARIANT C.2: do władz publicznych w wariantach C.1 oraz dodatkowo 1) **wariant C.2.a:** biur ds. odzyskiwania mienia; 2) **wariant C.2.b:** Europolu; 3) **wariant C.2.c:** OLAF-u

Jeżeli chodzi o **dostęp właściwych organów do informacji zawartych w rejestrach rachunków bankowych, preferowanym wariantem strategicznym** jest kombinacja wariantów **A.3, B.1.a, C.2.a** oraz **C.2.b**.

Jeżeli chodzi o **dostęp właściwych organów do dodatkowych informacji finansowych preferowanym wariantem strategicznym** jest kombinacja wariantów **A.3, B.2.b** oraz **C.2.b**.

W celu **usunięcia przeszkód w dziedzinie transgranicznej współpracy jednostek analityki finansowej oraz trudności napotykanych przez jednostki analityki finansowej w związku z współpracą z krajowymi organami ścigania**, preferowanym wariantem strategicznym jest kombinacja wariantów **A1, B.2.b, B.3.a** oraz **C.2.b**.

Jak kształtuje się poparcie dla poszczególnych wariantów?

Zainteresowane strony zgodziły się, że dostęp do scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych zwiększyłby skuteczność dochodzeń prowadzonych przez organy ścigania oraz pozwoliłby na uniknięcie kosztów oraz obciążenia administracyjnego związanego z ogólnymi wnioskami skierowanymi do banków. Większość respondentów w ramach konsultacji publicznych zgodziła się, iż należy przyznać dostęp właściwym organom, w tym biurom ds. odzyskiwania mienia. Państwa członkowskie zgodziły się na ułatwienie współpracy między jednostkami analityki finansowej oraz wymianę informacji między jednostkami analityki finansowej oraz właściwymi organami. W ostatnim badaniu Eurobarometru 92 % respondentów zgodziło się, że w celu lepszego zapobiegania przestępczości i terroryzmowi oraz zwalczania ich władze krajowe powinny wymieniać się informacjami z władzami innych państw członkowskich UE.

C. Skutki wdrożenia preferowanego wariantu

Jakie korzyści przyniesie wdrożenie preferowanego wariantu lub – jeśli go nie wskazano – głównych wariantów?

Oczekuje się, że wariant preferowany zapewni lepsze środki zwiększenia bezpieczeństwa oraz zwalczania przestępczości w UE. Przyspieszy on dostęp do jasno zdefiniowanych informacji finansowych oraz zagwarantuje bardziej skuteczną i wydajną współpracę między jednostkami analityki finansowej oraz właściwymi organami. Wzmocni również możliwości właściwych organów, w tym biur ds. odzyskiwania mienia oraz Europolu w zakresie szybkiej oceny istotnych informacji finansowych, mających kluczowe znaczenie w przypadku dochodzeń w sprawach finansowych. Preferowany wariant zwiększyłby również znacznie zdolność jednostek analityki finansowej do prowadzenia analizy finansowej na potrzeby zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Wariant preferowany zwiększyłby koszty oraz obciążenie administracyjne związane z wysyłaniem ogólnych wniosków i udzielaniem odpowiedzi na nie.
Jakie są koszty wdrożenia preferowanego wariantu lub – jeśli go nie wskazano – głównych wariantów?
Koszty jednorazowe wdrożenia preferowanego wariantu umożliwiającego bezpośredni dostęp do scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych oraz systemów wyszukiwania danych szacowane są w przedziale od 5 000 EUR do 30 000 EUR (koszty te należy pomnożyć przez liczbę organów, które mają zostać podłączone do scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych oraz systemów wyszukiwania danych). Koszty dostępu do informacji finansowych za pomocą jednostek analityki finansowej ponoszą co do zasady jednostki analityki finansowej.
Jakie będą skutki dla przedsiębiorstw, MŚP i mikroprzedsiębiorstw?
Nie przewiduje się dodatkowych kosztów dla sektora bankowego. Wręcz przeciwnie – inicjatywa ta będzie prowadzić do znacznych oszczędności środków finansowych dla banków, jako że nie będą one zmuszone przetwarzać ogólnych wniosków wysyłanych przez właściwe organy oraz odpowiadać na nie. Nie przewiduje się żadnego szczególnego wpływu na mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa
Czy przewiduje się znaczące skutki dla budżetów i administracji krajowych?
Koszty wdrożenia bezpośredniego dostępu do scentralizowanych rejestrów rachunków bankowych oraz systemów wyszukiwania danych oraz dostępu do informacji finansowych za pośrednictwem jednostek analityki finansowej będą miały wpływ na budżety i administracje krajowe. Koszty te jednak zostaną zrekompensowane zmniejszeniem obecnych kosztów administracyjnych i finansowych ponoszonych przez właściwe organy, jak również przez oszczędności wynikające z bardziej wydajnej współpracy między jednostkami analityki finansowej oraz właściwymi organami.
Czy wystąpią inne znaczące skutki?
Proponowane środki będą miały wpływ na prawa podstawowe; ingerencja w prawo do ochrony danych będzie ograniczona do niezbędnego minimum, ponieważ dostęp jest ograniczony i ukierunkowany wyłącznie na właściwe organy, w związku z tym zapewnia proporcjonalność. Na dostęp bezpośredni do CBAR/DRS będzie wyrażana zgoda, ponieważ zawierają one informacje poufne. Dostęp do pozostałych rodzajów informacji finansowej będzie możliwy za pomocą jednostek analityki finansowej. Preferowane warianty nie wykraczają poza to, co niezbędne do osiągnięcia celów i zostały ocenione jako instrumenty prawne o najmniejszym stopniu ingerencji na szczeblu unijnym, zgodnie z wymogami ustanowionymi przez Trybunał Sprawiedliwości. Przyszły wniosek nie będzie miał wpływu na żadne gwarancje proceduralne ustanowione w prawie krajowym i będzie przewidywał ścisłe gwarancje, co zmniejszy jeszcze bardziej wszelki potencjalnie negatywny wpływ na prawa podstawowe.
D. Działania następne
Kiedy nastąpi przegląd przyjętej polityki?
Komisja będzie monitorować wdrażanie instrumentów prawnych będących przedmiotem wniosku oraz – na podstawie konsultacji z państwami członkowskimi oraz zainteresowanymi stronami – oceni postępy w osiąganiu celów oraz problemy do rozwiązania w ciągu trzech lat po przyjęciu środków będących przedmiotem wniosku.